

Regionale miljøtilskudd

Informasjon om regionale miljøtilskudd for Oslo og Akershus i 2008

Regionale miljøtilskudd er årlige tilskudd som gis til gjennomføring av tiltak for å redusere forurensning og fremme kulturlandskapsverdiene i landbruket. Det kan søkes tilskudd til drift av arealer og/eller beitedyr innenfor rammen av hver enkelt tilskuddsordning som er omtalt i dette informasjonsheftet. **Søknadsfristen er 1. oktober 2008!**

Alt omsøkt areal skal avmerkes på kart som følger søknaden!

Miljøtilskudd – forurensning

Arealer som ikke jordarbeides om høsten

Tilskudd gis for åker i stubb: Korn, oljevekster, erter, eng og frøeng siste høstingsår, korn med gjenlegg, grønngjødsling og grønnefôrvekster sådd med liten radavstand og der bare overjordiske deler høstes.

Vilkår for tilskudd

- Arealet skal ikke gjødsles eller jordarbeides etter høsting og før 1. mars neste år
- Arealet skal ikke ha vesentlige skader som følge av tråkk, beiting eller kjøring
- På samme areal kan det ikke søkes tilskudd både til korn med gjenlegg og tilskudd til gras på erosjonsutsatt areal.

Foreløpige satser, kroner pr dekar:

Erosjons-klasse	Morsa	Halden-vassdraget	Vassdrags-kategori 2*	Vassdrags-kategori 3**
1	30	80	30	30
2	60	80	60	60
3	140	80	130	120
4	170	80	160	150

* Vassdragskategori 2: Leira, Nitelva, Årungen, Gjersjøen, Maridalsvannet og Sandvikselva, med tilhørende nedbørfelt

** Vassdragskategori 3: Resten av Oslo og Akershus

Vassdragsnære arealer og erosjonsutsatte dråg

Vassdragsnære arealer og erosjonsutsatte dråg er spesielt utsatt for avrenning. Vi ønsker at disse arealene ligger urørt om høsten. Det gis derfor et ekstra tilskudd på kr 100 pr dekar på alt vassdragsnært areal og erosjonsutsatte dråg. Tilskuddet gis i tillegg til ordinært stubbtilskudd.

Vilkår for tilskudd:

- Vassdragsnære arealer: Gjelder eng og åkerareal som er flomutsatt (5-års flom) eller ligger mindre enn 30 meter fra åpent vann og ikke jordarbeides om høsten
- Erosjonsutsatte dråg: Tilskuddet gis til stubb i dråg, med en maksimal bredde på 12 meter

Foreløpige sats: 100 kroner pr dekar uansett erosjonsklasse og vassdrag

Direktesådd høstkorn

Direktesåing av høstkorn er høstkorn sådd uten forutgående jordarbeiding. Direktesåing av høstkorn gir god beskyttelse mot erosjon, dersom det fremdeles er mye vegetasjon i overflaten.

Foreløpige satser, kroner pr dekar:

Erosjons-klasse	Morsa	Halden-vassdraget	Vassdrags-kategori 2	Vassdrags-kategori 3
1	30	80	30	30
2	60	80	60	60
3	140	80	130	120
4	170	80	160	150

Vilkår for tilskudd:

- Såing skal gjennomføres senest 20. september

Fangvekster

Fangvekster er vekster som sås for å samle opp næringsstoffer og redusere erosjonen etter at hovedveksten er høstet.

Les rapport om bruk av gras som fangvekster i korn hos bioforsk:

<http://www.bioforsk.no/ViewPPP.aspx?view=publication&id=3456&ViewLanguage=NorwegianBokmaal>

Vilkår for tilskudd:

- Fangvekster må være sådd så tidlig at de dekker jordoverflaten tidlig på høsten
- Dersom fangvekster sås etter tidlig høsting av grønnsaker, poteter eller rotvekster er siste sådato 31. juli
- Arealet skal ikke jordarbeides, sprøytes eller gjødsles om høsten og før 1. mars neste år
- Frøblandingen skal inneholde maks 15 % belgvekster, og ikke være lik hovedveksten, verken det året den sås eller året etter. Det gis ikke tilskudd til fangvekst for gjenlegg til eng

Foreløpig sats: 80 kroner pr dekar

Lett høstharving og høstkorn etter lett høstharving

Lett høstharving er en lett harving for å blande jord og halm slik at halmen brytes raskere ned.

Vilkår for tilskudd:

- Det skal harves en gang snarest mulig etter tresking, og ikke dypere enn ca 10 cm
- Det må være minst 30 % halmdekke ved kontroll
- Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars neste år

I tillegg ved høstkorn etter lett høstharving

- Det skal være sådd høstkorn senest 20. september

Foreløpig sats: 30 kroner pr dekar

Grasdekte buffersoner langs åpent vann

Det gis tilskudd for flerårige buffersoner tilsådd med gras langs åpent vann. Buffersonen skal ligge maksimalt 30 meter fra vannkanten og ha en bredde på 5-12 meter. På flomutsatte arealer kan sonen utvides til 20 meters bredde. Ved spesielle forhold kan sonen utvides ytterligere etter skriftlig avtale med kommunen. Grasdekte buffersoner skal ikke gjødsles eller sprøytes.

Vilkår for tilskudd:

- Grasdekke skal være godt etablert og dekke jordoverflaten tidlig på høsten
- Arealet skal ikke jordarbeides, sprøytes eller gjødsles
- Arealet jordarbeides kun ved fornying av grasdekket når dette er nødvendig. Fornyng skal ikke skje oftere enn hvert 5. år. Når tiltaket fornyes eller avsluttes skal ikke arealet sprøytes eller jordarbeides før 1. mars året etter
- Arealet skal høstes og graset skal fjernes hvert år. Arealet kan beites dersom dette ikke fører til betydelige skader på grunn av beiting og tråkk. Beiting regnes som høsting

Foreløpige sats: 500 kroner pr dekar

Grasdekte vannveier

Det gis tilskudd for striper tilsådd med gras i forsenkninger på jordet (dråg). Grasdekte vannveier kan være permanente eller tilsås hvert år. Tilskuddet gis også til tilsådde grassoner rundt grønnsaks- og potetareal. Dersom drågene kun ligger i stubb, se punktet "Arealer som ikke jordarbeides om høsten".

Vilkår for tilskudd:

- Grasveksten skal være godt etablert og dekke jordoverflaten tidlig på høsten
- Det skal ikke jordarbeides eller sprøytes om høsten og før 1. mars neste år
- Tilskudd gis for grasdekt vannvei med en bredde mellom 5 og 12 meter, men tilpasset behovet på stedet
- Tilskuddet gis for åkerarealer og ompløyd eng. Det kan ikke gis tilskudd til grasdekte vannveier på eng, utenom det året enga skal fornyes

Foreløpig sats: 500 kroner pr dekar

Gras på erosjonsutsatte arealer

Det gis tilskudd for å dyrke flerårig gras på arealer som har stor erosjonsrisiko. Et flerårig grasdekke på de mest erosjonsutsatte arealene vil forebygge erosjon effektivt. For å oppnå god miljøgevinst er det krav om redusert gjødsling og sprøyting. Ordningen gjelder også for økologisk landbruk.

Vilkår for tilskudd:

- Arealet er erosjonsutsatt, dvs. i klasse 3 eller 4
- Arealet drives med redusert bruk av plantevernmidler og gjødsel – 70 % av beregnet gjødselmengde for arealet. Dette skal synliggjøres i gjødselplanen og plantevernjournalen
- Arealet er registrert som fulldyrka areal
- Arealet skal høstes, beiting regnes som høsting, men må ikke medføre tråkk- eller beiteskader
- Når tiltaket fornyes eller avsluttes kan ikke arealet sprøytes eller jordarbeides før 1. mars året etter
- På samme areal kan det ikke søkes tilskudd både til korn med gjenlegg og tilskudd til gras på erosjonsutsatt areal.

Foreløpig sats: 150 kroner pr dekar

Areal som går ut av produksjon til fordel for miljøtiltak (Miljøareal)

Det kan gis tilskudd til areal hvor det anlegges miljøtiltak på produksjonsareal, f. eks. fangdam, gjenåpnet bekk og permanent grasdekt buffersone eller vannvei. Tilskuddet gis som kompensasjon for at arealet ikke lenger mottar produksjonstilskudd.

Eksempel: grasdekte buffersoner der graset ikke kan benyttes som fôr, og arealet derfor ikke lenger er berettiget produksjonstilskudd. På søknad om produksjonstilskudd markeres det i felt 294 – "Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd"

Foreløpig sats: 286 kroner pr dekar

Ugrasharving

Det gis tilskudd til ugrasharving for å redusere risikoen for forurensing ved bruk av ugrasmidler. Arealet skal ikke sprøytes med ugrasmidler mellom såing og høsting. Det skal ugrasharves. Tilskudd gis for areal med korn og andre frø til modning, grønnsaker og poteter. Tilskuddet gjelder også økologisk areal.

Vilkår for tilskudd:

- Det skal ikke brukes kjemiske ugrasmidler mellom såing og høsting
- Gjennomført ugrasharving føres i plantevernjournalen
- Harvingen må foregå på en slik måte og tidspunkt at det har tilfredsstillende effekt på ugraset
- Det skal harves minst en gang i perioden fra såing til ett-blad stadiet (blindharving)
- I tillegg anbefales harving 7-14 dager seinere, og senest på 4-blad stadiet

Foreløpig sats: 30 kroner pr dekar

Spesielle krav til jordarbeidingsrutiner i Hobøl-Vansjø (Morsa)- og Haldenvassdraget

Dersom det søkes om produksjonstilskudd for et areal i Morsa- eller Haldenvassdraget, gjelder følgende vilkår:

1. Ingen jordarbeiding høst og vinter på erosjonsutsatte arealer (erosjonsklasse 3 og 4), men lett høstharving til høstkorn er tillatt
2. Ingen jordarbeiding høst og vinter i erosjonsutsatte dråg og på flomutsatte arealer. Her er det ikke unntak for harving til høstkorn
3. Det skal være buffersoner langs vassdraget som består av;
 - a. minimum 10 meter med varig gras, eller naturlig vegetasjon
 - b. eller minst 20 meter med stubb

Det er et krav om minst 2 meter naturlig vegetasjon langs bekken jamfør forskrift om produksjonstilskudd § 8. Det stilles ikke krav om buffersone langs grøfter som bare mottar vann fra skogsområder (avskjæringsgrøfter).

Forskriften stiller altså krav til arealer som drenerer til de utsatte vassdragene og

- er klassifisert til erosjonsklasse 3 og 4
- er nærmere åpent vann enn 20 meter
- er flomutsatt
- har erosjonsutsatte forsenkninger der vannet samler seg

I helt spesielle tilfeller kan det søkes kommunen om dispensasjon. Det gis ikke dispensasjon for å pløye til høstkorn. Det vises for øvrig til forskrift om krav til jordarbeidingsrutiner i Hobøl-Vansjø og Haldenvassdraget. Den finner du på www.fylkesmannen.no/miljoprogramoa

Miljøtilskudd – kulturlandskap

Innmarksbeite

Tilskudd til innmarksbeite gis til alt areal med innmarksbeite i Oslo og Akershus. Med innmarksbeite menes areal som blir benyttet til beite, og ikke kan høstes maskinelt. Arealet ligger mellom dyrka mark og skog, eller andre naturlige avgrensninger. 50 prosent av arealet skal være dekket med grasarter. Arealet omfatter hamnehager, hageskog, raviner og lignende. Dette er samme definisjon som for produksjonstilskudd. Støtte til inngjerding kan søkes via SMIL - midlene.

Utvalgte kulturlandskapsområder

Det er særlig ønskelig med beite innenfor de utvalgte kulturlandskapsområdene og tilskuddet er derfor høyere her. Her finnes gjerne gammel og artsrik beitemark, som ikke har vært gjødslet eller jordarbeidet. Eksempler på slike er naturbeitemark, hagemarker og strandenger. Arealet må være registrert som en verdifull naturtype og merket som utvalgt kulturlandskap i "Gårdskart på nett" eller "KartInAkershus" (se baksiden).

Vilkår for tilskudd:

- Dyrene må beite minst seks uker i sommerhalvåret (det kan gis tilskudd til flere areal om dyra flyttes og dette vilkåret oppfylles)
- Arealet må være godkjent som innmarksbeiteareal
- I de utvalgte kulturlandskapsområdene skal arealene ikke jordarbeides, gjødsles eller sprøytes
- Arealet må være ryddet for krattskog og hogstavfall
- Antall dyr må være tilpasset arealet
- Det skal foreligge skriftlig avtale ved leie av beitedyr eller areal

Utvalgte kulturlandskapsområder finner du på Gårdskart på internett:

www.skogoglandskap.no/gardskart

Dyreslag	Veiledende beiteareal/dyr
Storfe	3 dekar
Sau og geit	3 dekar
Hester og hjort	5,5 dekar
Melkeku og ammeku	7 dekar

Foreløpige satser:

Kr 250,- pr dekar i utvalgte kulturlandskapsområder

Kr 60,- pr dekar i resten av fylket

Organisert beitebruk på utmark- og innmarksbeite – drift av beitelag (eget søknadsskjema)

Det kan søkes støtte til drift av beitelaget gjennom regionalt miljøprogram. Investeringstilskudd kan søkes gjennom SMIL-ordningen. Formålet med støtte til organisert beitebruk, er å legge forholdene til rette for best mulig utnytting av beite i utmark og på innmarksbeite, for å hindre gjengroing og for å åpne landskapet. Samtidig kan tapet av dyr reduseres. Organisering av beite gjennom beitelag bidrar også til at både tilsyn og sanking av dyr om høsten blir enklere og mer effektivt. Tilskuddet gjelder sau, geit, hest og storfe. Tilskuddet beregnes ut fra antall dyr som slippes på beite.

Vilkår for tilskudd:

- Dyrene må beite minst seks uker i sommerhalvåret
- Tilskuddet går direkte til beitelaget
- Brukerne må forholde seg til dyrehelsereguleringer som allerede eksisterer. NB! Spesielle restriksjoner på sau
- Beitelaget skal føre tilsyn med dyra minst en gang per uke. Tilsynet må kunne dokumenteres gjennom lister eller notater
- Registrerte lag må ha minst tre medlemmer og 300 småfeenheter. 1 småfeenhet = 1 sau/lam/geit/kje = 0,1 hest/storfe
- Beitelag må være registrert i Enhetsregisteret / Foretaksregisteret (www.brreg.no) med eget organisasjonsnummer. Dette nummeret benyttes når det søkes om miljøtilskudd
- Laget kan kun være registrert i, og få støtte fra ett fylke, selv om dyrene beiter i flere fylker. Kopi av søknadsskjema og endring av beiteavtale/område sendes til beiteområder i tilgrensende fylker der dette er aktuelt

Søknadsskjema for organisert beitebruk blir sendt ut til registrerte beitelag, eller det kan fås ved henvendelse til kommunal landbruksforvaltning eller på www.fylkesmannen.no.

Foreløpige satser:

Kr 20,- pr storfe/hest som slippes

Kr 10,- pr småfe som slippes

Slått og skjøtsel av artsrike enger

Artsrike enger har vært i langvarig hevd og ikke vært gjødslet eller jordarbeidet. Ved å gi støtte til slått og skjøtsel, ønsker vi å bidra til å bevare mangfoldet og tradisjonene knyttet til slåttengene. Eksempel på slike enger er slåttenger, slåttemyrer, kalkrike enger, fuktenger og artsrike veikanter. Arealene må være registrert som en verdifull naturtype og være avmerket på omsøkte eiendom når du går inn på "Gårdskart på nett" eller "KartInAkershus". Dersom du har en artsrik eng uten at dette er avmerket på kart, ta kontakt med kommunen eller fylkesmannen.

Vilkår for tilskudd:

- Arealet må ligge innenfor et utvalgt kulturlandskap
- Arealet skal ikke sprøytes, gjødsles eller jordarbeides
- Arealet skal slås etter frøsetting
- Slått skal foretas skånsomt
- Slått og ryddet materiale skal fjernes

Sjekk Gårdskart på internett: www.skogoglandskap.no/gardskart for tilskuddsberettigete enger

Foreløpig sats: Kr 1500,- pr dekar

Slått og skjøtsel av småbiotoper

Med denne ordningen ønsker vi å gi en støtte og kompensasjon til gårdbrukere som tar vare på rester av verdifulle biotoper i jordbrukslandskapet. Småbiotoper er en samlebetegnelse på artsrike oaser i et ellers ensartet jordbrukslandskap. Dette kan være rester av gammel slått eller beitemark, for eksempel på åkerholmer, steinrøyser, bergknauser, artsrike kantsoner. Ordningen gjelder kun arealer som er registrert som en verdifull naturtype. Arealet må være avmerket i "Gårdskart på nett" eller "KartInAkershus". Dersom du har en småbiotop uten at dette er avmerket på kart, ta kontakt med kommunen eller fylkesmannen.

Ordningen gjelder støtte til årlig slått og skjøtsel av småbiotoper. Det samlede arbeidet skal utgjøre minimum ett dagsverk for å være støtteberettiget. Hvert foretak kan ikke motta støtte for mer enn til sammen tre dagsverk.

Vilkår for tilskudd:

- Småbiotopene må være registrert i kommunenes kartlegging av naturtyper og biologisk mangfold
- Slått og ryddet materiale skal fjernes
- Arealet skal ikke sprøytes, gjødsles eller jordarbeides

Sjekk Gårdskart på internett: www.skogoglandskap.no/gardskart for tilskuddsberettigete småbiotoper

Foreløpig sats: Kr 2000,- pr dagsverk

Slått og skjøtsel av automatisk fredete kulturminner (fornminner)

Med denne ordningen ønsker vi å gi en støtte og kompensasjon til gårdbrukere som tar vare på viktige kulturminner i jordbrukets kulturlandskap. Disse elementene representerer en viktig del av vår felles kulturarv. Ordningen gjelder kun støtte til årlig slått og skjøtsel av et utvalg kulturminner som er synlige på markoverflaten. Ta kontakt med Akershus fylkeskommune for nærmere spørsmål om støtteberettigede områder. Eller sjekk Gårdskart på internett: www.skogoglandskap.no/gardskart

Det samlede arbeidet skal utgjøre minimum ett dagsverk for å være støtteberettiget. Hvert foretak kan ikke motta støtte for mer enn til sammen tre dagsverk. Midler til første gangs skjøtsel / oppgradering kan søkes gjennom SMIL-ordningen.

Vilkår for tilskudd:

- Kulturminnet (fornminnet) må være automatisk fredet, altså eldre enn fra 1537
- Arealet skal ikke sprøytes, gjødsles eller jordarbeides
- Søker skal holde fornminnet ryddig, og fjerne søppel og vegetasjon i samsvar med faglige råd fra kulturminnemyndighetene
- Tiltaket skal beskrives i søknadsskjema under merknader
- Tiltaket må være avklart med kulturminnemyndighetene, også i forhold til behov for skjøtelsplan

Eksempler på fornminner det gis støtte til: gravhauger, gravrøyser og steinsettinger, fossilt jordbruk (rydningsrøyser og åkerreiner), helleristninger, fangstgroper, hulveier.

Foreløpig sats: Kr 2000,- pr dagsverk

Er du usikker på hvilke skjøtselstiltak som er best for ditt kulturlandskap, eller om du har en verdifull naturtype eller kulturminne, kan du kontakte landbruksforvaltningen i din kommune.

Praktiske opplysninger

Hvem kan søke tilskudd?

Foretak som er berettiget produksjonstilskudd eller godkjente beitelag, kan søke tilskudd. Det er den som disponerer det aktuelle areal/dyr pr 31.07 og som søker produksjonstilskudd på dette, som har rett på å søke regionalt miljøtilskudd på det samme arealet.

Søknad, søknadsfrist og tilskuddssatser

Søknadsfrist er 1. oktober. Søknadsskjema som følger denne veilederen skal benyttes. For tilskudd til drift av beitelag er søknadsfristen 20. oktober. Søknaden sendes kommunen der foretakets driftssenter ligger. Kontonummer må oppgis på søknaden. For øvrig vises det til forskriften når det gjelder dispensasjoner, kontroll, avkortinger og tilbakebetaling. Den får du ved henvendelse til kommunen eller på miljøprogrammets nettside: www.fylkesmannen.no/miljoprogramoa. Her finner du også søknadsskjema for utskrift.

Fylkesmannen fastsetter satsene for de enkelte ordninger. Satsene som er oppgitt er foreløpige. Fylket får tildelt en årlig ramme til regionale miljøtilskudd. Satsene vil derfor kunne bli redusert dersom det er større søkermasse enn forventet.

Vilkår for tildeling av tilskudd

- Det stilles krav om godkjent miljøplan trinn 1 (framvises ved kontroll)
- Kulturlandskapskrav som gjelder for å motta produksjonstilskudd må være oppfylt
- Det skal ikke spres avløpslam nærmere vassdrag enn 30 meter
- Tiltakene skal være kartfestet, og kartet vedlagt søknaden
- Miljøtiltakene skal gjennomføres på arealer hvor de har størst effekt

Du finner kart på følgende nettsteder

- Norsk Institutt for skog og landskap: www.skogoglandskap.no/gardskart
- KartInAkershus: <http://kartinakershus.akershus-fk.no/KartInAkershus/index.jsp>

Areal i annet fylke og leiejord

Hvis et foretak ønsker å søke regionale miljøtilskudd på et areal som ligger i et annet fylke, gjelder Regionalt Miljøprogram for det fylket arealet ligger i. Ta kontakt med kommunal landbruksforvaltning eller les mer på det aktuelle fylkets nettside; www.fylkesmannen.no

Mange foretak omfatter leiejord. Ved endringer i jordleieavtaler for arealer det søkes tilskudd til, plikter søker å underrette eier og ny leier om at det er gitt miljøtilskudd til arealet, og hvilke følger dette har for driften av arealet. Ved endring i jordleieavtaler er det den som disponerer arealet pr. 31.07. som har rett til å søke miljøtilskudd her.

Når kommer svar og utbetaling av tilskudd?

Kommunen fatter vedtak om regionale miljøtilskudd. Dersom søknaden avvises eller avslås vil søker få beskjed fra kommunen. Statens landbruksforvaltning vil på vegne av kommunen sende ut innvilgningsbrev og overføre tilskudd i første halvdel av mars.

Andre miljøtilskudd

For investeringer i miljøtiltak som går utover vanlig drift/skjøtsel av arealer og områder, og som ikke omfattes av de regionale miljøtilskuddsordningen, henvises det til tilskuddsordningene "Spesielle miljøtiltak i jordbruket" (SMIL) og "Nærings- og miljøtiltak i skogbruket" (NMSK) som forvaltes av kommunene. Flere av ordningene i RMP er spesielt aktuelle for økologisk areal, for øvrig henvises det til omleggings- og arealtilskudd til økologisk landbruk.

Spørsmål rettes til landbruksforvaltningen i kommunen

Les mer om Regionalt miljøprogram (RMP) for landbruket i Oslo og Akershus 2005-2008 www.fylkesmannen.no/miljoprogramoa